

PÂRSCOVUL – REPERE ADMINISTRATIV-DEMOGRAFICE

Ilie MÂNDRICEL

PÂRSCOV - ADMINISTRATIVE-DEMOGRAPHIC REPORTING

ABSTRACT

The author has the intention to summarize a series of relevant data regarding the geography, the administration and the population of Parscov and his study is driven by the belief that these data will reveal the importance of this place throughout various historical stages. The study gives the reader the tools to locate this village in space and time, while the demographic data highlight the inner growth of the community over time. The inhabited areas around Parscov were initially in great number and scattered; they have grown and became stronger and unified and this pattern of integration and centralization is reflected by the strong localities of our times.

Cuvinte cheie: Pârscov, Episcopie, țigani, recensământ, reforme administrative-teritoriale

Keywords: Parscov, Bishopric, gypsies, census, administrative-territorial reforms

Intenția de a reuni câteva repere administrativ-teritoriale și demografice despre Pârscov vine din convingerea că ele vor releva împreună importanța localității, ilustrând unele etape istorice pe care aceasta le-a străbătut. Informațiile administrativ-teritoriale poziționează în spațiu și timp așezările, iar datele demografice pun în lumină creșterea lor internă de la o vreme la alta, începând cu primii moșneni care „au bătut parul”, stăpânind colinele Pârscovului și până la precisa stratificare socială de la finele secolului al XIX-lea și începutul celui următor. Așezările umane de pe raza Pârscovului au fost de la începuturi și au rămas până azi cătune¹ sau sate². Ele trebuie să fi fost

---

¹ Rădăcina indoeurop. qat (casă) cu suf. un = tr. qatona (grup de case, cătun). Cf. Eugen Lozovan, *Dacia Sacra*, București, Editura Saeculum, 1999, p. 118.

² Sat = ființa, cel care ființează, ceea ce este; cuvânt din cultura vedică, cea mai veche din spațiul carpatic, arătând locul, înainte gol, unde un moș și-a așezat locuința. Vezi Gabriel Gheorghe, *Studii de cultură și civilizație românească*, București, *Gândirea*, 2001, vol. I, p. 65. „Cuvântul sat desemnează locul lui geografic, vatra satului și, totodată, populația, **Analele Buzăului XI, Buzău, 2019, p. 53 – 71.**

întemeiate cel puțin cu o sută - două de ani înainte de atestare. Pentru Pârscov, primele atestări documentare arată astfel: 1515 – Pârscov, Târcov, Valea Purcarului; 1534 – Mușcelul Pârscovului; 1554 - 1557 – Oleșești; 1565 – Robești; 1568 – Blestematele; 1581 – Cornet, Lunca Frumoasă, Vișoara; 1586 – Runcu, Ulmet; 1700 – Bădila; 1743 – Trestieni; 1805 – Runceni, Stăniilești; 1872 – Pârjolești; 1896 – Curcănești, Tocileni; 1921 – Afumați; 1950 – Odăile. Încă de la primele lor apariții în documente, cătunele și satele Pârscovului sunt localizate în străvechea țară a Buzăului, apoi în județul cu același nume, plaiul Pârscovului. Dacă împărțirea Țării Românești în județe conduse de ispravnici este consemnată la începutul secolului al XVI-lea, după ce la 3 octombrie 1358 fusese amintit *județul* Jaleșului, Buzăul apare ca județ la 8 septembrie 1525. Primul act în care Pârscovul e menționat ca reședință de plai datează din 21 martie 1709.

Pe hărți așezările pârscovene apar tot timpuriu, de aceea dăm câteva exemple. Stolnicul Constantin Cantacuzino, la 1700, redă pe harta sa satul Pârscov și mănăstirile Blestematele (azi dispărută, „era situată pe râul Buzău, între satele Cislău și Valea Sării”) și Târcov („la satul Târcov era Mănăstirea lui Cornilie, amintită într-un act din 1519”)³. Memoriile generalului Bauer, și ele cu o hartă și o listă de sate, enumeră la 1778 Pârscov (Pirschkawul), Oleșești (Uleschesty), Robești (Robeschty) și Târcov (Sirkuwul), toate sate cu biserică⁴. Ultima hartă la care ne referim este așa-zisa Hartă rusă, I, 1835. Pe ea găsim satele Bădila (Bodila), așezare mică cu 5 - 20 de case, Lunca (sub numele Frumoasa), fără număr de case, Oleșești (Olișești) cu 24 de case, Pârscovu mare cu 93 de case, Pârscovu mic cu 28 de case, Runcu cu 29 de case, Târcovu cu 34 de case și Trestieni cu 5 - 20 de case⁵.

Înainte de a trece la alte aspecte, se cuvine să evidențiem un fapt care singularizează Pârscovul și îi arată importanța. Deși în sat apar preoți și mai înainte de această dată, ceea ce atestă existența și a unei biserici sătești, la 16 iunie 1633 episcopul Efrem al Buzăului, după ce „a mărturisit înaintea

---

proprietățile lor colective, moșia lui”. Vezi Neagu Djuvara, *Între orient și occident*, București, Humanitas, 1995, p. 230.

³ Biblioteca Academiei Române (în continuare, B.A.R.), Serviciul hărți, S 50. O prezentare a ei la Constantin C. Giurescu, *Harta stolnicului C-tin Cantacuzino, o descriere a Munteniei la 1700*, extras din *Revista istorică română*, vol. XIII/1943, pp. 18, 20 (notele istoricului); B.A.R. II 189360. Vezi și, Ilie Mândricel, *Mărturii buzoiene în colecțiile Bibliotecii Academiei Române*, București, Editura C.I.D., 2018, p. 358.

⁴ Gustav Bauer, *Memoires historiques et geographiques sur la Valachie*, Franckfort et Leipsic chez Henry - Louis Broenner, 1778, p. 122.

⁵ B.A.R., Serviciul Hărți, H III 461, cu o descriere la Constantin C. Giurescu, *Principatele Române la începutul secolului XIX. Constatări istorice, geografice, economice și statistice pe temeiul hărții ruse din 1835*, București, Editura Științifică, 1957, pp. 217 - 219; I. Mândricel, *op. cit.*, 358.

episcopiei noastre și duhovnicul lui, popa Manea”, hirotonisește pe preotul Lăudat „ca din mâna noastră nevrednică să se învrednicească de slujba preotească” și „i-am dat lui loc în satul Pârscov, din județul Buzău”. Este prima gramată din Eparhia Buzăului ajunsă la noi⁶. Până în zorii secolului al XIX-lea, documente care să intereseze din punct de vedere demografic aproape că nu există. O raritate este zăpădăritul prin care moșnenii Pârscovului (Românești și Tătulești) vând popii Lupu un vad de moară. Actul enumeră peste 30 de familii de moșneni cu acordul cărora se făcuse vânzarea din 1680⁷. Treptat - treptat întâlnim și înscrisuri mai interesante pentru tema noastră. Astfel, o catagrafie din 1813 a ȝiganilor Episcopiei Buzăului aflați la metohul Pârscov cuprinde 8 familii de „pogonași”, cu 27 de suflete (7 bărbați, 7 femei, 10 băieți și 3 fete), care lucrau 12 pogoane din moșia episcopală. Li se adăugau „cârdașii” conduși de Dima vătaf, 46 de familii, cu 157 de suflete (33 bărbați, 44 femei, 47 băieți și 33 de fete). Episcopia mai avea la moșia Pârscov 4 sârbari, 1 morar, 1 untar, 1 vier și 3 lemnari⁸.

Nevoia unei evidențe clare a locuitorilor birnici și a capacității lor de plată (starea) a dus la întocmirea de evidențe pe sate. Cea din 1814 cuprindea pentru satul Târcov 31 de familii: starea 1 - 2, starea 2 - 2, starea 3 - 3 și starea 4 - 24. Câțiva capi de familie: Dragomir Baci, Anton Bratu, Gh. Burhală, Gavrilă Dascălu, Gh. Frunzăverde, Negoită Ganciu, Stoian Grecu, Iordan și Șerban Hadâmbu, Oprea Părlung, Radu Târcoveanu, Andrei Văcaru, Șerban Voicil etc. Satul cel mai populat era Robeștiul: 60 de familii birnice (pe stări: 1, 2, 16, 41). Printre ele: Balalia, Ciobanu, Cojocar, Gagiol, Lemnaru, Negrea, Oaleș, Olaru, Olteanu, Palcău, Păun, Potecașu, Răceanu, Robu, Roman, Săpunaru, Spănu, Vânătoru, Vișan. Pârscovul avea doar 33 de familii birnice (1, 21, 11). De menționat: Băjan, Băjănar, Boboc, Costea, Oprea, Săpunaru, Ungureanu. Satul Lunca: 25 de familii birnice (-, 2, 17, 6): Gândacu, Neacșu, Olaru, Părcălabu, Pleșa, Șaptecară, Șindrilăru, Vrabie ș. a.⁹.

Știri despre locuitorii Pârscovului supuși episcopiei aflăm și din contractele de arendare a moșiei Pârscov - Lunca Frumoasă. În 1824 moșia, cu Măgura și Teiș, se arendau cu condiția ca „poslujnicii episcopiei ce să află acolo, împreună și cu 5 familii de țigani ... sunt a rămânea pe seama arendașului... Pe robii casii câți i să dau spre poslușanie să-i dărvărească numai

⁶ Arhivele Naționale Istorice Centrale București (în continuare, A.N.I.C.), fond Episcopia Buzăului, XLVIII/14.

⁷ Ibidem, XLVIII/42; documentul din 30 nov. preciza: „casa morii iaste pe loc tătulesc, iar apă să se ia după locu românesc”.

⁸ B.A.R., Documente istorice, CXXVIII/104; doc. din 4 iunie. Câteva nume: Buzatu, Capdecăine, Cărlig, Cernea, Ciulea, Crețu, Crudu, Epure, Gagi, Gurgui, Sucitu, Urzică etc.

⁹ A.N.I.C., fond Administrative vechi, dosar 2374/1814, f. 5, 42, 42v, 43, 43v. Satele aveau și familii scutite.

în trebile moșii, căutându-i cu chipul cu care s-au căutat până acum de episcopie, iar pe ceilalți țigani ai episcopiei câți sunt lăcuiitori pe această moșie să nu-i supere de clacă și pentru dijma fânului, să le lase câte 2 pogoane de bucate de fieșcare familie și fânul cel trebuincios după analogia și vitele ce vor avea și episcopia să-i caute cu mertice, după cum au avut obicei”¹⁰. Anul următor, la înscăunarea episcopului Chesarie, se realizează o catagrafie a episcopiei și metoașelor sale. Aflăm acum că la Pârscov episcopia avea 42 de sălașe de țigani, cu 181 de suflete, dându-li-se și numele¹¹.

Înscrierile județene oficiale despre satele subordonate devin mai numeroase în perioada regulamentară, când administrația militară rusă condusă de generalul Pavel Kiseleff cere autorităților românești să întocmească numeroase statistici, din care unele s-au păstrat. O listă a Isprăvnicatului Buzău din 1829 pentru fixarea capitației (impozitului unic) enumeră în plaiul Pârscov satele Lunca (fără determinativul Frumoasă, numit și Valea Purcarului), Pârscov, Robești și Târcov (numit și Cojanu cu Rătești)¹². După revizuirea și adunarea listelor județene, Obșteasca Adunare a Țării Românești a votat în iulie 1831 un „Extract de suma plugarilor și muncitorilor lăcuiitori prin satele acestui Prințipat supt răspundere de capitație”, document oficial în care regăsim satul Lunca cu 132 de familii, din care 21 nedajnice (scutite „supt feluri de numiri”), de la care urma a se încasa 1845 de lei. Pârscovul număra 95 de familii, 25 nedajnice, care datorau 1425 de lei. Robeștii, cu 105 familii, 26 nedajnice, datora 1575 de lei. Târcovul avea 41 de familii, 11 nedajnice, cu o dare de 570 de lei¹³. Li se adaugă și satul Blestematele, aflat până la reforma administrativ-teritorială din 1845 în județul Săcuieni, plaiul Despre Buzău, cu 60 de familii, 8 nedajnice și datorând 900 de lei¹⁴.

La 1831 forța de muncă a moșiei episcopale o formau 147 de familii, plus 29 feciori de muncă din Pârscov și 153 familii, plus 20 de feciori din Lunca. Robeștii cu 106 familii, plus 13 feciori, erau moșneni devălmași, iar moșia Târcov, parte moșnenească, parte a episcopiei, era lucrată de 54 de familii și 6 feciori de muncă¹⁵. În actele rezumate anterior am prezentat țiganii episcopiei de la Pârscov. O jalbă din 1834 arată că un țigan și vătaful țiganilor domnești rudari de aici cumpăraseră din târgul Drăgăiciei doi cai, iar alt țigan „au arătat la Găurești, satul unde ne aflăm cu lăcuința, din sat Pârscov, cum că

¹⁰ Idem, Col. Manuscrise, Ms. 174 (Rola 74), f. 3; doc. din aprilie f. z.

¹¹ B.A.R., Manuscrise Românești 718, f. 271 - 272; doc. din 1825 aug. f. z.

¹² A.N.I.C., fond Administrative vechi, dosar 129 e/1829, f. 2.

¹³ *Analele Parlamentare ale României*, București, Imprimeria Statului, tom II, 1892, pp. 479 - 480.

¹⁴ *Ibidem*, p. 485.

¹⁵ Ion Donat, Ion Pătroiu, Dinică Ciobotea (editori), *Catagrafia obștească a Țării Rânești din 1831*, Craiova, Editura Helios, 1999, pp. 136 - 138.

acești cai noi i-am furat, iar nu i-am cumpărat”. Jurații Pârscovului „popriseră” caii și „arestuiseră” bănuții¹⁶.

Contractul de arendare a moșiei din 1836 dădea în grija arendașului bisericile. Preoții și câte un țarcovnic se scuteau de clacă și dijmă, dându-li-se câte 4 pogoane de arătură și 4 care de fân. Arendașul primea ajutor 5 familii de țigani, fără trepădași. Aceștia și ceilalți robi ai episcopiei erau scutiți de clacă și de dijma de pe 3 pogoane de semănături și de fân din țarcurile deținute¹⁷. Tot în 1836 este hirotonisit un preot la biserica Înălțarea Domnului din cătunul Oleșești, satul Robești. Cererea arată că Robeștiul avea, la 3 cătune cu 110 familii, 2 preoți slujitori la 3 biserici. Ocârmuirea județului confirmă că „în satul ce să alcătuiește de 105 familii, împrăștiute prin râpi, fiind loc de munte, să află trei biserici, fiecare cu al ei popor”¹⁸.

Marea realizare a perioadei regulamentare a fost, indubitabil, Catagrafia din 1838, primul recensământ modern la noi, înregistrând toți capii de familie, cu nume, vârstă, stare civilă și socială, defecte fizice, profesie, pogoane cultivate, număr de vite, numele și vârsta celorlalți membri din familie. Lunca Frumoasă avea 124 de familii – 4 moșneni, 1 boier de neam, 2 patentari, 100 de clăcași și 17 țigani episcopali, care lucrau 398 de pogoane, având 392 de vite mari, 1040 oi - capre, 311 porci și 49 de stupi. Satul Pârscov număra 133 de familii – 81 de clăcași, 20 de moșneni, 3 boieri de neam, 1 mazil, 2 patentari și 26 de țigani episcopali (se poate stabili prin numărare și totalul locuitorilor), care lucrau 554 de pogoane și aveau 444 de vite mari, 1372 oi - capre, 369 de porci și 38 de stupi. În Robești trăiau 120 de familii – 85 de moșneni, 1 boier de neam, 1 boiernaș, 1 mazil, 1 postelnic, 4 patentari și 27 de clăcași, care lucrau 439 de pogoane și țineau 332 de vite mari, 911 oi - capre, 216 porci și 102 stupi. În Târcov locuiau 48 de familii, din care 21 de moșneni, 26 de clăcași și 1 boier de neam, lucrând 236 de pogoane și crescând 117 vite mari, 614 oi - capre, 98 de porci și 18 stupi¹⁹. Nu avem, precum se vede, catagrafia satului Bădila. În anul 1840 apare în română și franceză, ca supliment la „Almanahul Curtii și al Statului” o „Însemnare alfabetică a orașelor și satelor a tot Prințipatul Valahiei...”. Nu este altceva decât ceea ce arată titlul în franceză, „liste alphabetique”, dar o listă oficială în care regăsim satele Blestematele, în județul Saac, plaiul Despre Buzău, Lunca, Pârscov, Robești și Târcov, ultimele patru în județul Buzău, plaiul Pârscov²⁰.

¹⁶ A.N.I.C., fond Vornicia temnițelor, dosar 393/1834, f. 1; doc. din 18 iulie.

¹⁷ Idem, Col. Manuscrise, Ms. 175 (Rola 75), f. 4 - 5; doc. din 23 aprilie.

¹⁸ Idem, fond Logofeția pricinilor bisericesti, dosar 268/1836, f. 1, 2, 5, 7.

¹⁹ Idem, Col. Catagrafii, partea I, 94/1838, plaiul Pârscov, jud. Buzău, vol. I, f. 3 - 16, 18 - 35, 235 - 243 și vol. II, f. 415 - 431.

²⁰ București, Tip. Fr. Walbaum, 1840, pp. 22, 117, 166, 168 și 203, donată de episcopul Dionisie Romano.

Satul Pârscov de Jos cere în 1843 un nou preot la biserică. Existau atunci la cele 2 biserici de aici 148 de familii de enoriași, spor demografic însemnat față de 1838, dar preoții bisericii metohului Pârscov de Sus nu puteau sluji și dincoace, „una pentru că sunt întrebuințați numai la metoh, al doilea că nici apa nu pot să o treacă totdeauna”²¹. Mai exacte și privind toate satele care aveau școli sunt datele unei condici de plată a simbriilor învățătorilor pe anul 1845. Bădila avea 60 de familii care plăteau învățătorului 2 lei pe an, Lunca Frumoasă 94 de familii, Pârscovul 92, Robeștii 88, iar Târcovul, 54 de familii, era „încălinat” pentru întreținerea școlii cu Oleșești, 37 de familii. În fapt, numărul de familii era mai mare însă numai acestea, având copii, plăteau învățătorul²². În 1848 plăteau învățătorul la Bădila 60 de familii, la Lunca Frumoasă 102, la Pârscov 105, la Robești 90, iar la Târcov cu Oleșești 54 și, respectiv, 41²³.

Catagrafia obștească a periodului al patrulea înregistra la 12 decembrie 1853 următoarele familii de birnici: Bădila 76 (frunțași -, mijlocași 16, pălmași 60), Lunca Frumoasă 112 (11, 49, 52), Pârscov 129 (9, 71, 49), Robești 96 (4, 32, 60). Lipsește Târcovul. În plaiul Pârscov erau 3469 familii birnice (178, 1066, 2225), iar în județ 18898 (2621, 6214, 10061)²⁴. Administrația județului includea în 1855 printre satele frunțase (în care să se redeschidă școli) Lunca Frumoasă - 112 familii și Pârscov - 157²⁵. Din 1855 dispunem și de o listă cu numărul moșnenilor pe sate: la Bădila 11 moșneni cu pământ, din care 5 birnici, 2 mazili, 2 boieri de neam și 2 postelnici; la Oleșești 44 de moșneni cu pământ, toți birnici; la Robești 78 de moșneni cu pământ (73 birnici, 4 mazili, 1 asidot) și la Târcov 33 de moșneni cu pământ (32 birnici, 1 mazil)²⁶.

Pentru tema noastră utilizăm ca surse de informații și situațiile electorale, mărimea localităților putându-se aproxima după numărul alegătorilor. Astfel, o „Listă de obștimile plugărești din districtul Buzău ...”, în vederea desemnării în 1857 a deputaților pentru Divanul Ad-Hoc, stabilea că la Bădila erau 71 de locuitori de peste 30 de ani, la Lunca Frumoasă 102, Oleșești 45, Pârscov 113, Robești 86 și Târcov 66²⁷. Dintr-o „listă de aspiranții de învățători sătești” extragem că în 1858 satele Bădila și Pârscov aveau împreună 225 de familii,

²¹ A.N.I.C., fond Logofetia pricinilor bisericești, dosar 165/1842, f. 2 ș. u.

²² Idem, fond Vornicia din Lăuntru a Țării Românești, Condiți de plata simbriilor învățătoarești, plai Pârscov, jud. Buzău, 22/1845 passim.

²³ Ibidem, dosar 797 I B/1847, f. 585 - 590.

²⁴ Idem, fond Ministerul de Interne - Diviziunea rural - comunală, dosar 25/1853, f. 84 - 87.

²⁵ Idem, fond Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice, dosar 4642/1855, f. 11-12; doc. din 1 octombrie.

²⁶ Dinică Ciobotea, *Istoria moșnenilor*, Craiova, Editura Universitaria, 1999, sub nume.

²⁷ B.A.R., Foi volante, 263/1857.

Lunca Frumoasă 113, Oleșești cu Târcov 118 și Robești 100²⁸.

Creșterile demografice, deși modeste, sunt totuși continue de la an la an. Pentru pregătirea Legii comunale se constată oficial în 1861 că satul Bădila, numit și Blestematele, număra 106 case în care locuiau 122 de familii, Lunca Frumoasă 137 de case, cu 156 de familii, Oleșești 69 de case, cu 73 de familii, Pârscov 215 case, cu 245 de familii, satul Robești cu cătunul aparținător Runcu 129 de case, cu 146 de familii și satul Târcov, cu cătunul Trestieni 87 de case, cu 93 de familii²⁹.

Între 10 - 14 mai 1864 are loc plebiscitul propus prin Decretul domnesc din 2 mai pentru legea electorală extinsă. La Bădila votează 90 de alegători, la Lunca Frumoasă 160, la Oleșești 80, la Pârscov 230, la Robești 110 și la Târcov 89³⁰. Tot în 1864 se promulgă Legea rurală, prin care s-au împroprietărit la Pârscov 388 de clăcași (45 frunțași, 208 mijlocași, 133 pâlmași) cu 2730 de pogoane, la Robești 20 de clăcași (1, 4, 15) cu 113 pogoane și la Târcov 48 de clăcași (4, 20, 24) cu 310 pogoane³¹. Acestora li se adaugă alți 25 de clăcași (-, 7, 12 și 6 numai cu locuri de casă) care primesc 117,5 pogoane de pământ pe moșia Carp de la Blestematele³². Din „Anuariatul general al Ministerului Instrucțiunii Publice” aflăm numărul familiilor în 1864: Lunca Frumoasă cu Pârscov 440 de familii și 37 de elevi la cursuri, Târcov cu Oleșești 135 de familii și 44 de elevi, Robești 105 familii și 19 elevi la școală³³.

Până la Legea comunală din 1864 localitățile țării erau definite, după mărime, drept cătune și sate. Legea lui Cuza introduce, după model francez, termenul comună (urbană sau rurală), cea de pe urmă compusă din sate și cătune. Comuna Pârscov, înființată în 1864 din satele Bădila, Bârdolești, Lunca Frumoasă și Pârscov, avea 440 de familii și reședința administrativă la Pârscov, unde se afla și reședința plaiului. Satul Bârdolești nu mai apare în nici o altă organigramă a viitoarelor împărțiri administrativ-teritoriale. În 1864 ia naștere comuna Robești, sat component Runcu, 109 familii și comuna Târcov, cu

²⁸ A.N.I.C., fond Ministerul Cultelor și Instrucțiunii Publice, dosar 3814/1857, f. 174 și 185; doc. din 20 septembrie.

²⁹ *Indicele comunelor orășiane și rurale din Muntenia*, București, Imprimeria Statului, 1861, pp. 11 - 12.

³⁰ A.N.I.C., fond Comisia plebiscitară, dosar 15/1864, pp. 41 - 43, 73 - 75, 84 - 87, 106 - 110, 112 - 115 și 139 - 140. Numele acestor alegători de peste 22 de ani se regăsesc în paginile colecției „Documentele Pârscovului”, în curs de tipărire.

³¹ Idem, fond Reforma agrară, 270/1864 (Registru matricol nominal de locuitorii împroprietăriți, din care am extras datele de mai sus și numele împroprietărilor).

³² Idem, fond Documente muntenești, VII/35; doc. din 15 iunie 1883.

³³ Anuarul a apărut sub direcția lui V. A. Urechia, București, Imprimeria Statului, 1868, passim.

satele Beceni (corect, Băceni), Oleșești, Târcov și Trestieni, total 135 de familii³⁴.

După detronarea lui Cuza, între 2 - 8 aprilie 1866, s-a organizat plebiscitul pentru alegerea ca domn al României a lui Carol I, prilej pentru noi de a reda numărul persoanelor cu drept de vot din satele noastre: Pârscov - 268 (plus alți 10 care împliniseră vârsta de 21 de ani), Robești - 65 și Târcov - 84 (plus alți 2 tineri)³⁵.

Din dicționarul lui Dimitrie Frunzescu reținem că județul Buzău, format din 6 plase, avea 2 comune urbane, 106 rurale, cu 144326 de locuitori. Plaiul Pârscovului cuprindea 16 comune în care trăiau 21730 de locuitori. Arealul Pârscovului adăpostea comunele Pârscov (sate: Bădila, Lunca Frumoasă și Pârscov, fost și Cornetu), total 2200 locuitori, Robești (cu cătunul Runcu), 525 locuitori și Târcov (sate: Capu Iadului, probabil, Satului, Oleșești de Jos, Oleșești de Sus, Târcov și Trestieni), în total 675 de locuitori³⁶. Din punct de vedere administrativ-teritorial, aceste date sunt reluate în „Indicile comunelor la finele anului 1873”³⁷. Din 1875 se aplică noua „Lege pentru întocmirea comunelor din România”. Județul Buzău va avea de acum 3 plaiuri, 3 plase, 2 comune urbane și 49 rurale. Plaiul Pârscov numără doar 8 comune, printre care Gura Aninoasei și Pârscov³⁸.

În „Statistica ecleziastică a Eparhiei Buzăului”, din 1877 - 78, biserica cu hramul „Nașterea Maicii Domnului” din Robești avea 90 de familii de enoriași, cu 200 de suflete. Bisericii Sf. Anastasie, din satul Vișoara, al comunei Robești îi aparțineau 50 de familii. La Pârscov de Jos, biserica Sf. Cuvioasă Parascheva aduna la slujbe 60 de familii, cu 180 de enoriași, iar biserica Sf. Dumitru, din Pârscov de Sus, 200 de familii, cu 500 de suflete. La Bădila exista biserica Sf. Nicolae, cu 100 de familii și 300 de suflete. Același hram purta și biserica din Lunca Frumoasă, dar aici erau asistate spiritual 200 de familii, cu 500 de suflete³⁹.

Reorganizarea administrativă de după transformarea țării în regat (1881) se produce în 1887, când se contopesc plaiurile Pârscov - Slănic, reședință Pleșcoi, și plasele Sărata - Tohani, reședință Mizil, iar în zonă sunt confirmate oficial comunele Pârscov (4 sate, 421 de contribuabili, venituri și cheltuieli

³⁴ *Indicele comunelor României după noua organizare a Legei rurale*, București, Imprimeria Statului, 1865.

³⁵ A.N.I.C., fond Comisia plebiscitară, dosar 36/1866, f. 1 - 3, 11 - 16 și 18 - 20.

³⁶ D. Frunzescu, *Dicționar topografic și statistic al României*, București, Tipografia Statului, 1872, *passim*.

³⁷ Ministerul de Interne, Oficiul Central de Statistică, *Statistica din România...*, București, Tipografia Statului, 1874, pp. II, 52 - 53.

³⁸ *Monitorul Oficial*, nr. 163/7 aug. 1875, p. 3678.

³⁹ B.A.R., P I, II 76, *Biserica Ortodoxă Română*, nr. 9/1878 (IV), p. 12.

5442 lei), Robești (2 sate, 110 contribuabili, venituri și cheltuieli 1054 lei) și Târcov (4 sate, 142 contribuabili, venituri și cheltuieli 1010 lei)⁴⁰. Organigrama Legii administrative din 1892 fixează în comuna Pârscov 5 sate, în comuna Robești 3, iar de comuna Târcov aparțineau 4⁴¹. Detaliem și completăm cu datele furnizate de dicționarul lui Basil Iorgulescu: Comuna Pârscov, suprafață 6885 ha. Cele 544 de case adăposteau 3400 de locuitori. Ei creșteau 1134 vite cornute mari, 58 de cai, 2865 oi - capre, 462 de porci și 30 de stupi. Satul Bădila, cu subdiviziunile Bădila, Bălanu și Valea Sării avea 138 de case și 700 de locuitori. În Lunca Frumoasă (subdiviziuni Curcănești, Pârjolești, Tăciuleni) trăiau 1200 de suflete în 210 case. Pârscovul propriu-zis era format din satele Pârscov de Sus și Pârscov de Jos, cu subdiviziunile Cornetu, Potârnichești, Tătărani, total 296 de case cu 1500 de viețuitori. Comuna Robești, întinsă pe 630 de ha, adăporea în 150 de case 630 de locuitori, care întrețineau 163 de vite cornute mari, 18 cai, 602 oi - capre, 140 de porci și 15 stupi. Așezările sale erau: Robești, 64 de case cu 260 de locuitori; Runcu, 26 de case cu 100 de locuitori și Stănilești, 60 de case cu 270 de locuitori. A treia comună din cuprinsul de azi al Pârscovului, Târcovul, cu o suprafață de 1236 ha, avea 150 de case cu 900 de locuitori, care foloseau 360 de vite cornute mari, 14 cai, 824 oi-capre, 116 porci și 88 de stupi. Sate și cătune arundate: Gura Târcovului (39 de case și 160 de locuitori), Oleșești (56 de case, 240 de locuitori), Târcov, cu subdiviziunea Fundu Târcovului sau Schitul (65 de case, 270 de rezidenți) și Trestieni (39 de case, cu 160 de locuitori)⁴².

Mărimea unei localități se poate aprecia și după numărul de copii existenți acolo la un moment dat. Dispunem de o asemenea situație din anul școlar 1893 - 1894. Atunci, în teritoriul de azi al Pârscovului, își continuau viața cele trei comune înființate în 1864. Comuna Pârscov, formată din 4 sate, avea un singur local de școală, Pârscov de Jos, la o populație școlară de 82 de copii. Aici ar fi trebuit să învețe și copiii de la Bădila, în număr de 112, de la Lunca Frumoasă - 132 și de la Pârscov de Sus, 178. Comuna Robești, cu 3 cătune (Robești, Runcu și Stănilești), nu avea școală, iar pentru cei 102 copii de vârstă școlară ar fi trebuit înființată la Stănilești o școală cu 2 posturi. Nici comuna Târcov, cu 4 cătune (Gura Târcovului, Oleșești, Târcov și Trestieni) nu avea școală. Pentru cei 61 de copii ar fi fost necesară o școală la Oleșești. Deși fiecare comună se administra separat, este de neimaginat o singură școală, de gard, local închiriat, nepotrivit și neîncăpător, cu o singură sală, fără locuință

⁴⁰ *Indicator al comunelor urbane și rurale din Regatul României*, București, Imprimeria Statului, 1887, pp. 48 - 62.

⁴¹ *Monitorul Oficial*, nr. 169/(1) 13 nov. 1892, p. 4927.

⁴² Basil Iorgulescu, *Dicționar geografic, statistic, economic și istoric al județului Buzău*, București, Editura Socec, 1892.

pentru învățător, fără curte sau grădină și fără nici un venit, la care un singur învățător să școlarizeze 667 de copii⁴³. Nu este deci surprinzător că în 1896 un număr de 124 de locuitori din comuna Pârscov cereau la minister cedarea conacului moșiei statului Pârscov - Lunca Frumoasă, „fiind situat în centrul comunei și în pozițiunea cea mai bună în toate privințele pentru școală”⁴⁴. Anul următor, Casa Școalelor, referindu-se la comuna Pârscov, informa că aici funcționau 2 școli, la Pârscov de Jos și Bădila și că populația școlară a comunei era de 424 de copii, motiv pentru care cerea alocarea câte unui teren pentru construirea de școli în fiecare din cele 4 sate⁴⁵.

Reforma administrativ-teritorială din 1896 nu aduce noutăți pentru județul Buzău, cu 2 comune urbane și 107 comune rurale. Comunele noastre păstrează fiecare satele avute din 1887: Pârscovul 4, Robeștiul 3 și 4 Târcovul⁴⁶. La finele anului școlar 1898/1899 se dă publicității un recensământ al copiilor de vârstă școlară. Școala mixtă a satului Bădila, din comuna Pârscov, avea o populație școlară de 90 de copii în vârstă de școală, din care 28 de fete. Școlii din Pârscov de Jos, a doua școală a comunei, îi erau arondate 3 cătune (Pârscov de Jos, Lunca Frumoasă și Pârscov de Sus), în care se găsea o populație școlară de 361 de copii (52, 153 și, respectiv, 156), din care 164 de fete. Trestienii, singura școală a comunei Târcov, își recruta elevii din 4 cătune (Trestieni, Târcov, Oleșești și Gura Târcovului), unde existau 143 de copii în vârstă de școală (32, 40, 38 și, respectiv, 33), din care 33 de fete. Dar aceasta nu era decât o estimare, un proiect; câți dintre acești copii ajunseseră efectiv la școală, situația noastră nu ne mai spune. De aceea, probabil, recensământul va fi reluat peste câțiva ani, adăugându-i-se noi date. Să reținem deocamdată că în plai funcționau 40 de școli comunale și 4 de cătun la 8044 de copii în vârstă de școală, din care 3570 de fete⁴⁷. O statistică a proprietăților moșnenești din același an arată că Pârscovul avea moșneni doar la Bădila, unde 34 de proprietari posedau 362 ha de pământ, dispuse în 7 trupuri distincte. La Robești 149 de moșneni stăpâneau 464 de hectare, fiecare sat cu parcela lui. Situație asemănătoare se înregistra și la Târcov, unde 163 de moșneni aveau 720 de hectare⁴⁸. 1899 a fost și anul recensământului general al populației, prilej cu

⁴³ *Statistica pe județe a școalelor rurale în anul școlar ...*, f. loc, ed., an, nenumărat.

⁴⁴ A.N.I.C., fond Ministerul Agriculturii și Domeniilor – Delimitări rurale, jud. Buzău, dosar 809/1864, f. 36; doc. din 10 august.

⁴⁵ Ibidem, f. 50; doc. din 1897 februarie 10.

⁴⁶ *Indicator al comunelor urbane și rurale din Regatul României*, București, Imprimeria Statului, 1896. Aceleași date și în *Dicționarul statistic general al României*, Statul Major General al Armatei, (1897).

⁴⁷ *Recensământul copiilor de vârstă școlară din comunele rurale și urbane*, București, 1899, pp. 80 - 81.

⁴⁸ A.N.I.C., fond Direcția Generală a Statisticii, dosar 1973/1899, f. 57, 60 - 62, 65 - 67.

care s-au înregistrat la Pârscov 2846 de locuitori, la Robești 634 și la Târcov 1029, toate 3 comunele cu un procent foarte ridicat de analfabeți⁴⁹. Față de numărul populației și de resursele locurilor, se poate aprecia că dezvoltarea economică era necorespunzătoare, totul rezumându-se la o valorificare primară a producției agricole, așa cum constată ancheta industrială din 1901 - 1902. La Pârscov existau 4 mori de apă, 7 poverne (țuicării) și 10 meseriași, la Robești 24 de poverne, 1 meseriaș, iar la Târcov 18 poverne și nici un meseriaș⁵⁰.

Începutul secolului XX aduce cu sine noi organizări administrativ - teritoriale. Cea din 1904 împarte județul Buzău în 12 plase, cuprinzând 109 comune rurale. Localitățile care ne interesează pe noi nu cunosc nici o modificare, rămânând toate cu satele știute⁵¹. Anul școlar 1904/1905 marchează și el un recensământ al copiilor de vârstă școlară, despre care am anticipat. În comuna Pârscov, Școala mixtă Bădila: 1 cătun arondat, 1 învățător, 85 copii de vârstă școlară, din care 39 fete, înscriși la cursuri 64 (14 f.), frecventează tot anul 42 (10 f.), prezenți la examene 32 (6 f.), promovați 29 (5 f.), absolvenți 1 b. Școala mixtă Pârscov de Jos: 3/ 1/ 342 (154 f.)/ 85 (11 f.)/ 47 (1 f.)/ 72 (7 f.) diferența din serii mai vechi/ 39 (6 f.)/ 7 (1 f.). În comuna Robești, Școala mixtă Robești: 3/ 1/ 105 (48 f.)/ 81 (18 f.)/ 48 (8 f.)/ 53 (9 f.)/ 35 (6 f.)/ 1 b. În comuna Trestieni, Școala de cătun Trestieni: 4/ 1 supl./ 176 (87 f.)/ 58 (10 f.)/ 36 (4 f.)/ 42 (4 f.)/ 42 (4 f.)/ 4 b. În cele 34 de comune ale plaiului Pârscov - Slănic existaseră 52 de școli (38 comunale și 14 de cătun) în care trebuia să învețe o populație școlară de 8620 de copii (3866 f.), însă, după cum am văzut, diferențele dintre recenzați și înscriși (3794, din care 786 f.), dintre înscriși și cei care frecventau (2337, din care 368 f.) erau enorme. Promovabilitatea și absolvirea, alți indicatori importanți ai activității didactice erau și ei la un nivel foarte scăzut⁵².

O altă reformă administrativ - teritorială are loc în 1908. Buzăul rămâne cu 12 plase, ele având în subordine 96 de comune, cu 469 de sate și 101 cătune. La nivel local, comuna Pârscov păstrează în componența sa cele 4 sate cunoscute, dar dispare comuna Robești, ale cărei localități trec la comuna Târcov, care are acum 11 sate și 2 cătune: Băceni (cu cătunul Botanu), Cojanu (cu cătunul Viforâta), Gura Aninoasei, r. Gura Târcovului, Oleșești, Robești,

⁴⁹ *Recensământul general al populațiunei României, 1899*, București, „Eminescu”, 1905, pp. 380 - 381.

⁵⁰ Ministerul Agriculturii și Domeniilor, *Ancheta industrială din 1901 - 1902*, II, București, Tipografia C. Göbl, 1903 - 1904, p. 157 - 158.

⁵¹ *Monitorul Oficial*, nr. 26/(1) 14 mai 1904, pp. 1025, 1026 și 1315.

⁵² *Recensământul copiilor de vârstă școlară din comunele rurale*, f. loc, ed., an (în creion 1904 - 1905).

Runcu, Stăniilești, Târcov, Trestieni, Țâțârligu⁵³. Pentru anul 1910 unele amănunte despre județ și așezările noastre ne dă anuarul oficial al țării. Buzăul avea 252534 de locuitori. Comuna Pârscov avea 3417 locuitori, conduși de primarul G. M. Lupescu și notarul Gh. Constantinescu. Activa aici Banca populară „Carpatina”, capital 41000 lei. La Târcov erau 3075 de locuitori, primar Dăniță I. Târcoveanu, notar Anton Constantinescu. Banca populară „Aninoasa” avea un capital de 6720 de lei⁵⁴.

Ca urmare a Legii pentru organizarea comunelor rurale din 30 aprilie 1912 numărul subunităților administrativ - teritoriale din județul Buzău scade la 9⁵⁵. Pe 19 decembrie 1912 are loc recensământul general al populației țării. Pentru Pârscov redăm totalul pe comună, deși dispunem de date pe fiecare sat: clădiri 831/ nelocuite 70/ menaje sau persoane singure 876/ locuitori 3815/ 1912 f./ Alte date: Bancă populară, obște arendare, obște exploatare păduri, 3 târguri anuale, gară, haltă, moară țiței, moară benzină, 2 mori apă, 4 biserici ortodoxe, 3 școli mixte, atelier scărmanat lână, cuptor uscat fructe, judecătorie ocol, oficiu poștal, medic, ocol silvic, 4 cârciumi. Satele comunei Târcov (Gura Târcovului, Băceni, Botanu, Cojanu, Oleșești, Rătești (Schitul), Robești, Runcu, Stăniilești, Târcov, Trestieni, Țâțârligu și Viforâta) totalizau la indicatorii de mai sus: 652/ 46/ 701/ 3302/ 1741 f. Alte date: Bancă populară, moară benzină, 5 biserici ortodoxe, 3 școli mixte, 1 post telefonic, 5 cârciumi⁵⁶. O lucrare referitoare la moșnenii din 1912 dă în cele 2 sate ale fostei comune Robești 83 de moșneni și 8 împrăștiți la 415 locuitori, iar în celelalte așezări ale comunei Târcov, din plasa Sărățelului, 279 de moșneni, 173 de împrăștiți și 6 fără pământ la 2148 de locuitori⁵⁷.

Fiind vorba despre comune rurale, principala ocupație și sursă de venituri a locuitorilor de aici era munca pământului. În 1913 la Pârscov, din 876 capi de familie, doar 608 munceau în agricultură, 600 având pământ și 8 fără pământ. Împreună lucrau, în proprietate, în arendă sau dijmă 1040 de hectare. Majoritatea exploatațiilor agricole aveau până la 2 ha; acestea totalizau 591 de hectare, pe care le lucrau 497 de agricultori. La Târcov, din 701 capi de familie, 628 erau agricultori, toți cu pământ și muncind împreună 1069 hectare de pământ. Și aici majoritare erau exploatațiile mici, de până la 2 ha, care

⁵³ *Tablouri de comunele rurale cu satele și cătunele ce le compun și de plășile din țară, pe județe*, f. loc, ed., an (în creion 1908) și *Indicator alfabetic al comunelor din România*, București, „Eminescu”, 1908, la nume.

⁵⁴ *Anuarul României, 1910*, București, 1910, pp. 132, 156.

⁵⁵ *Indicator alfabetic al comunelor urbane și rurale din România, cu ultimele modificări din anul 1912*, București, Imprimeria Statului, 1912, p. 23, 30.

⁵⁶ *Dicționarul statistic al României*, întocmit pe baza recensământului general din 1912, București, M.A.D., Direcția Statisticii Generale, 1914, vol. I, pp. 178 - 179 și 182 - 183.

⁵⁷ D. Ciobotea, *op. cit.*, pp. 199 - 212.

totalizau 576 ha, lucrate de 515 agricultori⁵⁸. Creșterea vitelor a avut mereu un loc important în activitatea țaranului, lucru dovedit de statistica animalelor domestice din aprilie 1916. La Pârscov 773 de proprietari de vite dețineau 42 de cai-asini, 989 de vite cornute mari, 3469 de oi-capre, 753 de porci și 119 stupi, în vreme ce la Târcov 546 de gospodari aveau 28 de cai, 924 de vite cornute mari, 3046 oi - capre, 482 de porci și 8 stupi⁵⁹. După Primul Război Mondial, prima organizare administrativ-teritorială a României Mari menține în județul Buzău 9 plase, cu 2 comune urbane și 113 comune rurale, printre care Pârscovul – 3 sate și Târcovul – 11 sate⁶⁰. Pe data de 29 decembrie 1930 s-a desfășurat recensământul general al populației. La Pârscov s-au înregistrat următoarele date: 1015 clădiri, 1006 menaje, 4488 de locuitori și 48 de întreprinderi comerciale și industriale. Târcovul totaliza 409 clădiri, cu 330 de menaje, 1730 de locuitori și 10 întreprinderi⁶¹. Pe lângă alte criterii, dezvoltarea internă a unei localități oglindită în creșterea numărului de contribuabili constituia factorul determinant în schimbarea statutului ei, cătunul trecând în categoria satelor, iar satele devenind comune. Așa au stat lucrurile cu Lunca Frumoasă, care prin legea administrativă din 1931 a devenit comună, fiindu-i subordonate satele Curcănești, reședința Lunca Frumoasă, Pârjolești, Tocileni și Valea Purcarului. La recensământul din 1930 satul singur avusese 332 de clădiri, 326 de gospodării (menaje), 1589 de locuitori statornici și 6 întreprinderi. La 1931 Pârscovul rămâne comună cu 2 sate, iar comuna Târcov are 16 așezări⁶².

Continuăm aproximările demografice cu ajutorul unei situații școlare din 1933. În comuna Lunca Frumoasă școala recenzase 320 de copii între 5 și 15 ani, înscriind în cataloagele școlii cu 4 posturi 212 de elevi. În comuna Pârscov 4 școli (una nouă, la Afumați) recenzaseră 431 de copii și înscriseseră 411. Comuna Robești, 3 școli, 373 recenzați, 203 înscriși. Comuna se numise înainte Târcov⁶³. Creșterile demografice de la Pârscov obligă autoritățile să distribuie locuri de case în 1933 și 1937 pentru noua vatră de sat Livezile-Vergulești⁶⁴.

⁵⁸ *Agricultorii și repartizarea pământului cultivat în 1913*, București, „Flacăra”, 1915, f. 16.

⁵⁹ Ministerul Agriculturii și Domeniilor, *Statistica animalelor domestice din aprilie 1916*, București, Imprimeria Statului, 1916, pp. 48 - 49.

⁶⁰ *Monitorul oficial*, nr. 220/7 octombrie 1925, pp. 10927 și 11282.

⁶¹ *Indicator statistic al satelor și unităților administrative din România, cuprinzând rezultatele recensământului general din 29 decembrie 1930*, București, Direcția Recensământ General, 1932, pp. 71 - 81.

⁶² *Tablou de regruparea comunelor rurale*, București, Imprimeria Centrală, pp. 81 - 86.

⁶³ *Anuarul învățământului primar, 1933*, București, Ministerul Culturii și Instrucțiunii Publice, 1933, pp. 115 -.

⁶⁴ A.N.I.C., fond Reforma agrară 1921, județul Buzău, dosar 99/1933, f. 3 și 28; doc. din 9 febr. 1933 și 26 iunie 1937, ultimul însoțit chiar de un plan parcelator.

Este cunoscut faptul că pentru adoptarea constituției din 1938 regele Carol al II-lea a organizat un plebiscit. În comuna Pârscov au votat atunci 630 de alegători cu drept de vot⁶⁵. Tot din anul 1938 am depistat un certificat al Primăriei Pârscov doveditor că în satul Pârscov de Jos erau 182 capi de familie, cu 1028 de suflete, la Pârscov de Sus 410 capi de familie, cu 1374 de suflete, iar la Bădila 250 capi de familie, cu 760 de suflete. Faptul că numai în 3 sate trăiau 842 de familii, cu 3162 de locuitori reprezintă o creștere importantă față de perioadele anterioare⁶⁶.

Unele modificări administrativ-teritoriale au loc între 1932⁶⁷ și 1936. Cea mai importantă pare a fi fost cea operată prin Decizia 2660/1939, la care ne vom referi și noi. Teritoriul țării a fost împărțit în ținuturi. Ținutul Bucegi, cu reședința la București, cuprindea 10 județe, printre care se afla și Buzăul, împărțit acum în 8 plase, 2 comune urbane, 132 de comune rurale și 581 de sate: plasa Buzău, reședința la Pătărlagele, 21 de comune; plasa Câmpu, reședința la Pogoanele, 17 comune; plasa Călnău, reședința la Vadu Pașii, 17 comune; plasa Orașul, reședința la Buzău, 11 comune; plasa Pârscov, reședința la Pârscov, 17 de comune; plasa Slănic, reședința la Gura Dimienii, 15 comune; plasa Tohani, reședința la Mizil, 18 comune și plasa Ulmeni, reședința la Ulmeni, 16 comune. Comunele Lunca Frumoasă, Pârscov și Târcov (fostă Robești) continuă să ființeze în plasa Pârscov⁶⁸.

Date demografice complete pentru fiecare dintre localitățile de care ne ocupăm se obțin în urma recensământului general al populației din 6 aprilie 1941. În satele comunei Lunca Frumoasă se înregistrează următoarele date: Curcănești: clădiri 53, gospodării 53, locuitori 160, (din care masculin 70), toți români, 5 întreprinderi și meseriași; Satul Lunca Frumoasă: 216/ 213/ 939/ (461)/ 15; Satul Pârjolești: 33/ 30/ 154/ (79)/ -; Satul Tocileni: 44/ 43/ 202/ (106) -; Satul Valea Purcarului: 29/ 29/ 136/ (68)/ -. Total comuna Lunca Frumoasă: 375/ 368/ 1591/ (784)/ 20. În comuna Pârscov situația se prezenta astfel: Satul Bădila: 250/ 246/ 1047/ (504)/ 6; Satul Pârscov: 563/ 524/ 2191, din care 10 unguri/ (1049)/ 20. Total comuna Pârscov: 813/ 770/ 3238/ (1553)/ 26. În satele comunei Târcov se găsiseră: la Gura Aninoasei-Cojanu: 60/ 47/ 183/ (91)/ 5; la Gura Târcovului: 55/ 54/ 208/ (98)/ -; Lotașii: 9/ 8/ 39/ (20)/ -; Mucheni: 13/ 13/ 40/ (21)/ -; Oleșești: 54/ 55/ 249/ (110)/ -; Pe Vale: 12/ 11/ 61/ (33)/ -; Rătești: 195/ 193/ 667/ (269)/ 19/ -; Robești: 72/ 73/ 281/ (127)/ 6;

⁶⁵ Idem, fond Comisia plebiscitară 1938, jud. Buzău, dosar 72/1938, f. 161; doc. din 25 februarie.

⁶⁶ Idem, fond Fundațiile Culturale Regale – Cămine culturale, dosar 737/1938, f. 9; doc. din 31 decembrie.

⁶⁷ Idem, fond Ministerul de Interne – Direcția Administrației și Finanțelor locale, jud. Buzău, dosar 25/1931, f. 70 (148 comune rurale, 505 sate, 60 cătune, 14 grupuri case și 2 colonii).

⁶⁸ Ibidem, dosar 5/1939, f. 184.

Runcu: 27/ 28/ 133/ (66)/ -; Stăniliești: 56/ 53/ 263/ (118)/ -; Târcov: 42/ 42/ 195/ (96)/ -; Trestieni: 62/ 56/ 252/ (127) -; Țârligiu: 47/ 49/ 206/ (92)/ -. Total comuna Târcov: 793/ 770/ 3139/ (1449)/ 30⁶⁹. Cu ajutorul recensământului agricol din același an (1941) ne putem edifica asupra numărului exploatațiilor agricole din fiecare sat în parte și a uneltelor de muncă folosite de proprietari. Deși recensământul este alcătuit pe fiecare sat în parte, vom reda numai totalurile pe fiecare comună, în componența acestora de mai sus. Comuna Lunca Frumoasă avea în cele 5 sate ale sale 371 de exploatații agricole, majoritare fiind cele de mărime mijlocie (de la 1 până la 3 ha), în ele folosindu-se un inventar agricol alcătuit din 52 de pluguri, 28 de grape și 91 de căruțe. Comuna Pârscov, 2 sate, 757 de exploatații agricole, cele mai multe de 1 - 3 ha, cu 118 pluguri, 45 de grape și 141 de căruțe. Comuna Târcov avea în 16 sate 727 de exploatații agricole, cele mai multe tot de 1 - 3 ha și în care se foloseau 156 de pluguri, 44 de grape, 3 rarițe, 1 secerătoare și 177 de căruțe⁷⁰. În ciuda existenței în cele trei comune și a unor proprietari agricole mai întinse, numărul mic al acestora, fărâmițarea excesivă a pământului și uneltele tradiționale și ineficiente, folosite și cu un veac în urmă, îndreptătesc concluzia practicării unei agriculturi de subzistență, îngreunată și aceasta de tragedia războiului.

În baza Legii nr. 62 din 24 ianuarie 1942 țara cunoaște o nouă împărțire administrativă. Teritoriul României este împărțit în 60 de județe, plus municipiul București, cu 366 de plase, 153 de comune urbane, 14 municipii, 5898 de comune rurale, din care 63 suburbane și 13913 sate. Județul Buzău, cu reședința în Buzău, cuprindea 8 plase, 2 comune urbane, 127 de comune rurale și 578 de sate. Plasele erau: plasa Buzău, reședința la Buzău, 1 comună urbană, 19 comune rurale; plasa Gura Dimienii, reședința la Gura Dimienii, 13 comune; plasa Mărăcineni, reședința la Mărăcineni, 15 comune; plasa Mihăilești, reședința la Mihăilești, 14 comune; plasa Mizil, reședința la Mizil, 1 comună urbană, 15 comune rurale; plasa Pătârlagele, reședința la Pătârlagele, 20 de comune; plasa Pârscov, reședința la Pârscov, 17 comune și plasa Pogoanele, reședința la Pogoanele, 14 comune. În plasa Pârscov, se desființează comuna Lunca Frumoasă, cele 5 sate ale ei fiind arondate comunei Pârscov, care avea acum 7 sate, iar comuna Târcov își menține cele 16 sate de mai înainte⁷¹. Preocuparea pentru îmbunătățirea împărțirii administrative nu

⁶⁹ Institutul Central de Statistică, *Recensământul general al României din 6 aprilie 1941*, București, 1944, sub nume.

⁷⁰ Idem, *Recensământul agricol din 1941*, București, 1949, sub nume.

⁷¹ *Împărțirea administrativă a României*, Editura oficială, București, Imprimeria Centrală, 1943, pp. 125 - 142. Nota 1, p. 139: Satul Târcov este format din cele 2 sate cu denumirea de „Târcov” (până la Isvor) care în urma contopirii comunelor Gura Aninoasei cu Târcov au fost contopite și acele sate.

încetează însă, la lucrare fiind solicitate și organele județene. Mărturie stă corespondența Prefecturii județului Buzău care întocmește și înaintează administrației centrale un „Tablou No. 1 de împărțirea administrativă a județului Buzău care urmează a se pune în aplicare în ziua de 1 aprilie 1944”. Aici se menționa 1 oraș de reședință județeană, 1 oraș nereședință, 127 de comune rurale, care aveau în subordonare 444 de sate. Față de anul 1942 nu existau mari noutăți⁷².

După război, prioritățile noii conduceri politice a țării se schimbă și ele. Se urmărește cu prioritate înfăptuirea reformei agrare, desființarea chiaburimii, naționalizarea pământurilor și averilor de la „rămășițele moșierimii”, a celorlalte mijloace de producție, alungarea regelui și proclamarea republicii. Împărțirea administrativă a țării devine și ea o problemă politică, care se rezolvă prin Legea nr. 5/1950 pentru raionarea administrativ-economică a teritoriului R.P.R.⁷³. După modelul sovietic țara este împărțită în 28 de regiuni, printre care și regiunea Buzău, cu capitala la Buzău și cuprinzând 6 raioane: raionul Beceni, reședința la Beceni, 22 de comune, 123 de sate; raionul Buzău, reședința în orașul de subordonare regională Buzău, 33 de comune, 136 de sate; raionul Cislău, reședința la Cislău, 28 de comune, 146 de sate; raionul Mizil, reședința în orașul de subordonare raională Mizil, 23 de comune, 73 de sate; raionul Pogoanele, reședința la Pogoanele, 15 comune, 38 de sate și raionul Râmnicu Sărat, reședința în orașul de subordonare raională Râmnicu Sărat, 34 de comune, 98 de sate. Total: 3 orașe, 155 de comune, alcătuite din 614 sate. În zona noastră de interes existau: comuna Pârscov, în raionul Cislău, 7 sate (Curcănești, Lunca Frumoasă, Odăile sau Bădila, Pârjolești, reședința Pârscov, Tocileni, Valea Purcarului) și comuna Târcov, în raionul Buzău, 5 sate (Oleșești, Robești, Runcu, reședința Târcov și Trestieni)⁷⁴. În anul 1950 au fost întocmite fișe de evidență cadastrală pentru cele două comune, rezultând că Pârscovul, în componența de atunci avea o suprafață de 4506 ha, din care, arabil 638, grădini de pomi 305, fâneață 622, vie 56, pășune 757, pădure 1382, neproductiv 614, alte terenuri 132. Pentru comuna Târcov cifrele erau următoarele: 1645/ 342/ 173/ 113/ 28/ 410/ 62/ 462/ 55⁷⁵.

Reducerea cheltuielilor administrative a impus micșorarea, prin Decretul 331/19 septembrie 1952, a numărului de regiuni la 18. Din păcate, dispare acum și regiunea Buzău, raioanele și comunele sale fiind subordonate regiunii Ploiești, fapt ce a grevat dezvoltarea normală a zonei vreme de un sfert de

⁷² A.N.I.C., fond Ministerul Afacerilor Interne – Direcția Administrației și Finanțelor locale, jud. Buzău, dosar 37/1944, f. 9.

⁷³ *Buletinul oficial al R.P.R.*, nr. 77/ 8 septembrie 1950.

⁷⁴ *Împărțirea administrativă a teritoriului R.P.R.*, f. I., ed. an (1950).

⁷⁵ A.N.I.C., fond Reforma Agrară 1945, jud. Buzău, dosar 135/1950, f. 13.

secol. Comunele noastre rămân neschimbate: Târcov (grafiat peste tot Țîrcov) în raionul Buzău, iar Pârscov în raionul Cislău, a cărei reședință se mută la Pătârlagele⁷⁶. Noua situație este consfințită în 1954 și de indicatorul alfabetic al localităților țării⁷⁷. Prin Decretul Nr. 12 din 4 ianuarie 1956 are loc o perfecționare a situației administrativ-teritoriale. Raioanele din zona Buzăului rămân neschimbate, dar înregistrăm acum Robești drept „comună cu denumire nouă prin schimbarea reședinței din satul Țîrcov în satul Robești”. În rest, nici la Pârscov și nici la Robești, fără alte modificări⁷⁸. Aceste date administrativ-teritoriale se pot asocia cu altele de natură demografică, deoarece la 21 februarie 1956 a avut loc recensământul populației. Comuna Pârscov număra atunci 5113 locuitori, 2440 bărbați și 2673 femei, iar comuna Robești 1541 de locuitori, 721 bărbați, 820 femei⁷⁹.

În 1960 este adoptată Legea Nr. 3 pentru îmbunătățirea împărțirii administrative a teritoriului R. P. R., fără noutăți în ceea ce privește arealul pârscovean⁸⁰. Tot în anul 1960 Direcția Regională de Statistică Ploiești publică „Anuarul statistic al Regiunii Ploiești, 1960”, util pentru a completa unele date demografice despre raioanele zonei Buzăului și localitățile acestora. Reținem mai întâi că raioanele noastre aveau la 31 decembrie 1959: Beceni, o suprafață 1011 kmp, 22 de comune, 133 de sate; Buzău 1252 kmp, 37 de comune, 166 de sate; Cislău, 1821 kmp, 29 de comune, 145 de sate; Mizil, 770 kmp, 26 de comune, 75 de sate; Pogoanele, 759 kmp, 13 comune, 33 de sate și Râmnicu Sărat, 1326 kmp, 36 de comune și 124 sate. La 1 iulie 1959 comuna Pârscov avea 5253 de locuitori (2551 b, 2702 f), iar comuna Robești 1607 locuitori (765 b, 824 f)⁸¹.

Anexei la Legea nr. 3/1960 i se aduc unele modificări prin Decretul nr. 799/1964 privind schimbarea denumirii unor localități. Astfel, satul Schitu,

⁷⁶ *Împărțirea administrativ-economică a R.P.R.*, București, Întreprinderea Poligrafică Nr. 3, 1952, *passim*.

⁷⁷ *Indicatorul alfabetic al localităților din R.P.R.*, București, Editura de Stat pentru Literatură Științifică, 1954, sub nume.

⁷⁸ *Împărțirea administrativ-teritorială a R.P.R.*, 1956 și *Indicatorul alfabetic al localităților din R.P.R.*, București, Editura Științifică, 1956.

⁷⁹ *Recensământul populației din 21 februarie 1956*, București, Direcția Centrală de Statistică, vol. III, 1961. Pe sate: Pârscov: 2673, 1276 b, 1397 f; Bădila: 833, 377 b, 456 f; Curcănești: 214, 102 b, 112 f; Lunca Frumoasă: 929, 466 b, 463 f; Pârjolești: 144, 66 b, 78 f; Tocileni: 192, 90 b, 102 f; Valea Purcarului: 128, 63 b, 65 f. Comuna Robești. Pe sate: Robești: 599, 258 b, 301 f; Oleșești: 171, 69 b, 102 f; Runcu: 359, 173 b, 186 f; Târcov: 199, 99 b, 100 f.; Trestieni: 253, 122 b, 131 f.

⁸⁰ *Buletinul oficial al M.A.N. a R.P.R.*, an I, nr. 27/27 dec. 1960 (IX), pp. 183 - 184, fără tabelul anexă.

⁸¹ *Anuarul statistic al Regiunii Ploiești, 1960*, București, Tipografia și Litografia Învățământului, *passim*.

despre care am amintit, aflat acum în comuna Scorțoasa, devine Dealul Frumos⁸². Ultima împărțire administrativă a teritoriului R.P.R. se realizează în 1965 și este publicată ca „Anexă la Legea nr. 3/1960 pentru îmbunătățirea împărțirii administrative a teritoriului, cu modificările ulterioare”. Numărul regiunilor era redus la 16, iar raionul Beceni desființat, cele rămase prezentându-se astfel: raionul Buzău, cu capitala în orașul (regional și raional) Buzău, care includea în teritoriul său administrativ comunele Lipia, Mărăcineni, Merei, Scurtești, Simileasca, Vadu Pașii, Vernești și Zorești și avea în subordonare raională 49 de comune, cu 238 de sate; raionul Cislău, reședința în comuna Pătârlagele, 30 de comune, cu 150 de sate; raionul Mizil, reședința în orașul raional Mizil, 41 de comune, cu 111 sate și raionul Râmnicu Sărat, reședința în orașul raional Râmnicu Sărat, 44 de comune, cu 161 de sate⁸³.

În luna mai a anului 1968 se joacă ultimul act (deocamdată) din eterna piesă a delimitării administrativ-teritoriale a țării. Se revine acum la unitatea administrativă tradițională și de bază de dinainte de război – județul, având în subordine comune și sate. În baza Legii Nr. 3/1968 a fost emisă Hotărârea Consiliului de Miniștri Nr. 1125/1968 prin care se reînființează, alături de altele, județul Buzău. Municipiul Buzău, reședința sa, prin cuprinderea comunei Simileasca, parte integrantă a orașului, avea o suprafață de 7035 hectare și o populație de 63405 de locuitori. Orașul Râmnicu Sărat avea o suprafață de 5204 hectare și 22541 de locuitori. Județul Buzău cuprindea 84 de comune, cu 490 de sate, unele dintre acestea revenind la vechiul lor nume. Comuna Pârscov este alcătuită de atunci și până în prezent din 12 sate: reședința Pârscov, Bădila, Curcănești, Lunca Frumoasă, Oleșești, Pârjolești, Robești, Runcu, Târcov, Tocileni, Trestieni și Valea Purcarului⁸⁴. În mare, această situație se menține și în 1974, cu următoarele schimbări: suprafața județului 6072 kmp, 1 municipiu și 1 oraș, cu o populație de urbană de 101115 locuitori, 83 de comune, cu 485 de sate și o populație totală în județ de 513881 locuitori (în 1972)⁸⁵. La recensământul populației și al locuințelor din 5 ianuarie 1977 județul Buzău număra 171147 de gospodării și 522321 de locuitori, iar comuna Pârscov 2453 de gospodării și 7101 locuitori⁸⁶. La alt recensământ, cel din 7 ianuarie 1992, populația județului și a comunei Pârscov

⁸² *Buletinul oficial al M.A.N. a R.P.R.*, nr. 20/18 decembrie 1964 (XIII), pp. 223 - 225.

⁸³ *Împărțirea administrativă a teritoriului R.P.R.* ..., București, „Grafica nouă”, 1965, passim.

⁸⁴ *Viața Buzăului*, Buzău, nr. 87/30 mai 1968 (I), pp. 1 - 4.

⁸⁵ Petre Gâtescu, Ion Iordan și D. I. Oancea, *Indicatorul localităților din România*, București, Editura Academiei, 1974.

⁸⁶ *Recensământul populației și al locuințelor din 5 ianuarie 1977*, București, Direcția Centrală de Statistică, vol. III, 1981.

erau în scădere: 516961 de locuitori în județ și 6098 de locuitori în comuna Pârscov, din care 3123 femei⁸⁷.

Nu putem încheia fără a aminti de așa-numitele regiuni de dezvoltare. Create în 1998 prin asocierea consiliilor județene din țară, aceste 8 regiuni nu sunt unități administrativ-teritoriale și nu au personalitate juridică, precum județele și comunele. Au fost create cu rolul de a coordona dezvoltarea economico-socială regională, prin atragerea de fonduri europene, prin inițierea și coordonarea unor proiecte infrastructurale regionale și pentru a interpreta și cerceta statistici regionale. Județul Buzău face parte din Regiunea de dezvoltare Sud - Est împreună cu județele Brăila, Constanța, Galați, Tulcea și Vrancea. Regiunea are o populație de 2811218 locuitori și o suprafață de 35762 kmp. Sediul agenției de dezvoltare este la Brăila⁸⁸.

Drumul parcurs de așezările umane pârscovene a fost unul de la comunitățile mici, multe și dispersate la altele în creștere continuă și unificare. Vocația integratoare a dus la unificarea Pârscovului de Sus cu cel de Jos, la contopirea celor 2 cătune Oleșești într-un singur sat mai mare și mai populat. Acesta a fost parcursul tuturor localităților Pârscovului, ajungându-se ca în 1968 comuna să reunească administrativ toate așezările fostelor trei comune din acest teritoriu: Lunca Frumoasă, Pârscov și Târcov.

---

⁸⁷ *Recensământul populației și locuințelor din 7 ianuarie 1992*, București, Comisia Națională pentru Statistică, vol. I, 1994.

⁸⁸ http://ro.wikipedia.org/wiki/regiunile_de_dezvoltare_ale_României, accesat în 12 mai 2019.